

er jo dog slet ikke Tilfældet; jeg tror, at det er de færreste theologiske Kandidater, der begynde deres præstelige Virksomhed som Kapellaner. Jeg har dog som sagt ikke dristet mig til at foreslå det høie Thing ogsaa med Hensyn til dette Punkt at slutte sig til Lovforslaget, saaledes som det foreligger vedtaget fra det andet Thing, og jeg skal derfor indskrænke mig til at anbefale Thinget: at vedtage det Ændringsforslag, vi have stillet. Naar man derved maaste vil fremkomme med den Bemærkning, at der ved dette Forslags Vedtagelse Intet vil være vundet for dem, der ønske, at Loven skal komme ud, idet man i det andet Thing ikke vil søle sig tilfredsstillet ved Lovforslaget, saaledes som det bliver ændret her, saa vil jeg dertil svare, at for det Første veed man jo ikke, hvad det andet Thing vil beslutte, og for det Andet faar man virkelig at tage, hvad der følger paa, naar man ikke vil begrænse sine Fordringer, og naar man ikke vil lade sig nøie med et mindre Gode, fordi man ikke kan faae Alt det, som man anser for ønskeligt.

Borte: Det var ikke uden gjensidig Anstrengelse fra forskjellige Sider, at Valgmenighedsloven for 5 Aar siden blev vedtagen, og der blev jo navnlig her i Thinget fremsat Paastand med Hensyn til visse bestemte Punkter som Betingelse for, at man overhovedet vilde gaa ind paa Lovforslaget. For mit Vedkommende erindrer jeg saaledes, at jeg stillede som bestemt Betingelse for at stemme for Lovforslaget, at der blev vedtaget en Bestemmelse, hvorefter de, der vilde danne en Valgmenighed, maa vise, at det virkelig er Hvor, derved, at de bringe det Offer af opføre en Kirkebygning. Nu kan jeg vel forstaa, at den ærede Landssthingsmand for 4de Kreds (Sonne) anbefaler os at være indseende overfor det andet Thing og den Affattelse, Forslaget har faaet der, thi han var for fem Aar siden blandt dem, der ikke vilde gjøre Fordring paa, at Valgmenigheden skulde opføre en egen Kirkebygning eller Bedehus; det er jo det samme Standpunkt, han staa paa ogsaa nu. Foruden den Garanti, der laa i den af mig nu omtalte Bestemmelse, faae jeg ogsaa en Garanti deraf, at Loven kun kom til at gjælde for en kort begrænset Tid, og det er da naturligt, at man nu, da denne Tid er gaaet, ser tilbage paa, hvorledes Forholdene stode for 5 Aar siden, og undersøger, hvorledes de siden have udviklet sig. Den Gang blev det af den daværende skarptseende Kirkeminister, Biskop Rierregaard, udtalt, at foruden Valgmenighederne i Nyalinge og paa Bornholm var der nogen Formodning om, at der vilde danne sig Valgmenigheder i Nertemunde og paa Morsø. Det har nu vist sig, at de Forudsætninger, man den Gang gif ud fra, vare rigtige, og at de Forhold, som man den Gang formodede vilde blive Gjenstand for Lovens Bestemmelser, ere komne tilstede, idet Valgmenighederne

have dannet sig i Genhold til Loven, uagtet denne jo indeholdt den Bestemmelse, at de skulde opføre en Kirkebygning eller et Bedehus. Man har altsaa nu Erfaring for, at, hvor der har været Trang til Dannelsen af en Valgmenighed, er den virkelig ogsaa bleven dannet, og jeg kan derfor ikke se, hvorfor man skulde foretage nogen Forandring i denne Henseende i en saa nylig vedtagen Lov. Det er altsid uehdigt at foretage Forandring i nye Love; men, er det uehdigt paa noget som helst Gebet, tror jeg, det er særlig uehdigt at gjøre det paa det kirkelige Omraade. Det er ganske vist godt, at der er Nøre i de kirkelige Forhold; men paa den anden Side tror jeg, at Lovgivningsmagten bør sætte en Stopper for, at der indbringes Forvirring i disse Forhold. Naar det nu er godtgjort, at Bestemmelsen om, at Valgmenighederne skulde opføre en Kirkebygning eller et Bedehus, kan gennemføres, saa indser jeg ikke, hvorfor man nu skal gaa ind paa en anden Bestemmelse, hvis Følger ere aldeles uregnelige. De, der have haft Leilighed til at se, hvor skarpt Sognemenighedens og Valgmenighedens Medlemmer staa overfor hinanden, kunne ikke Andet end søle sig ængstelig berørte ved Tanken om, hvilke Følger der kan fremkomme derved, at der dannes sig en Valgmenighed i Sognemenigheden, hvad der jo kan give Anledning til megen Uenighed og Strid i Sognemenigheden, ja, jeg tror endogsaa, at det kunde bevirke et uehdigt Forhold indenfor den enkelte Families Kreds. Den ærede Landssthingsmand for 4de Kreds udtalte, at Manden og Konen følges ad, dette antager jeg vil ske, naar Familien slutter sig til en Valgmenighed, der har sin egen Kirke, og hvor Alle, der have sluttet sig dertil, mødes og samles; men Forholdet bliver et ganske Andet, naar det er Familier, der bo i Sognemenighederne, hvor den lille Valgmenighed dannes, og hvor Partierne staa skarpt adskilte, Manden slutter sig til den ene, Konen til den anden; da kunne uehdige Familieforhold med Rette befrygtes at ville opstaa. Jeg har ikke sporet nogen Trang til Lømpelse i den nu prøvede Valgmenighedslov, uagtet jeg har haft temmelig god Leilighed til at se dette Forhold udvikle sig. Jeg har set, at Valgmenigheder ikke alene have opført Bedehuse, men velbyggede og veludstyrede Kirker, hvis Opsættelse har kostet Summer, der ere betydelig større end nødvendigt; for netop at opfylde Lovens Fordring. Heller ikke har jeg, saa lidt som den ærede foregaaende Taler, hørt nogen Udtalelse til Fordel for at faae en Forandring i det Bestaaende, og jeg har da navnlig ikke hørt nogen saadan fra Valgmenighedsmedlemmer. Jeg har endogsaa hørt en Mand, der kan betragtes som en Repræsentant for Valgmenighederne, ved en offentlig Forhandling udtale Ønsket om, at Valgmenighedsloven maatte vedblive at være i Kraft, saaledes som den nu er, hvortilmod han ikke